

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակօնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Հաւատք | Կրօն | Եկեղեցի | Լեզու | Մշակոյթ

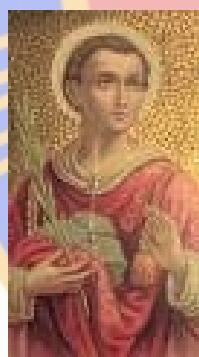
Այս Դեկտեմբեր ամսուան 23-րդ օրը, Հայաստանեաց Եկեղեցին կը յիշատակէ անունը սաղմոսագիր Դափիթ թագաւորին, որ նաև ընդունուած է իբր մարգարէ: Դափիթի մասին կարդա՛ էջ 10-11-12

Դեկտեմբեր 2006
ԺԴ տարի- թիւ 4

Յիսուսի առաքելներ Թադէոս և Բարթողիմէոս: Էջ 8

Մեր կեանքի բազմաթիւ այլ երեւոյթներու նման,
երջանկութիւնն ալ անհամար բացատրութիւններ,
սահմանումներ եւ մեկնաբանութիւններ ստացող երեւոյթ մըն
է: Խմբագրական էջ 3

Հիմա որ ա՛լ հաւատքով արդարացած
ենք, մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի
միջոցաւ հաշտուած ենք Աստուծոյ
հետ: Ասէ Աստուած էջ 9

Սուրբ Յակոբ Մծբնացի, Սուրբ Ստեփանոս
նախավկայ, Պօղոս եւ Պետրոս
առաքելներ: Դեկտեմբեր ամսուան տօնացոյցը տես էջ 4

Ապաշխարել կը նշանակէ զդշումով
զգաստորէն անդրադառնալ մեր
գործած մեղքերուն, խոստովանիլ
այդ մեղքերը Աստուծոյ,
եւ թողութիւն խնդրել Աճկէ:
Խորհուրդին մասին կարդա՛ էջ 6-7

«Մաշտոցի Արձագանգ»

Հայաստանեալց Եկեղեցւու
Սուրբ Յակոբ Կիրակօնօրեայ Դպրոցի
ամսաթերթ

Խմբագիր՝
Ծաղիկ Թորիկեան Պոյամեան

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ.ի ներկայ եւ
նախկին թիւերը կը գտնուին նաեւ
համացանցի վրայ։ Այցելեցէ՞ք
www.sourphagop.org հասցեն եւ
ընտրեցէ՞ք Պարբերաթերթ բաժանումը

Հայաստանեալց Եկեղեցւու
Սուրբ Յակոբ Կիրակօնօրեայ Դպրոցի
կամաւոր խմբակը

Ուսուցիչներ՝
Վերժին Գիւղթանձեան
Վերա Թորոսեան
Թամար Գիզիրեան
Երան Լոշխանձեան
Յասմիկ Նաճարեան
Գարոլ Մանուկեան
Փոլ Գիզիրեան
Շողիկ Նաճարեան
Աշխեն Իշխանձեան
Յասմիկ Գանաձեան

Լուսանկարիչ՝
Նիկոլ Դանիելեան

Տնօրին՝
Թորոս Պապիկեան

Այս թիւով . . .

Ի՞նչ բանի մէջ կը կայանայ երջանկութիւնը	Էջ 3
Ամսական տօնացոյց	Էջ 4
Ամսուան աշխատակից յօդուածագիրը	
Կարօ Նոխուտեան	Էջ 5
Եկեղեցական խորհուրդներէն՝ Ապաշխարութիւն	Էջ 6-7
Հայաստանեալց Եկեղեցւու նախարարերը	Էջ 8
Ասէ Աստուած	Էջ 9
Թագաւո՞ր, մարգարէ՞՞թէ՞	
սաղմոսագիր	Էջ 10
Դափիթ՝ Տիրոջ ընտրեալը	Էջ 11
Դափիթի Սաղմոսներէն	Էջ 12
Տուր ինձի	Էջ 13
Աստուածաշունչը մանուկներու համար	
..	Էջ 14-17
Եզակի գիրեր	Էջ 14
Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը	Էջ 19-23
Կարճ լուրեր կիրակնօրեայէն	Էջ 24

Խմբագրական

Ի՞նչ բանի մէջ կը կայանայ երջանկութիւնը

Դեկտեմբեր ամիսը, տարուան բոլոր ամիսներուն պէս, հարուստ է իր կրօնա-եկեղեցական տօնելի առիթներով: Այդ տօնելի առիթներու կարգին են, օրինակ, Սուրբ Յակոբի անուանակոչութիւնը, Սուրբ Առաքեալներ Պետրոսի եւ Պողոսի լիշատակման տօնը եւ Սուրբ Ստեփանոս Նախավկայի նուիրուած տօնը:

Սակայն Դեկտեմբեր ամսուան տօները թիւով որքա՞ն ալ մեծ ըլլան ու ժողովուրդին համար սիրելի, անոնք նոյնքան հրապուրիչ եւ ընդհանրացած չեն որքան Նոր տարուան կամ Ամանորի տօնը, տարուան վերջը նշանակող եւ նոյն ատեն նոր տարեսկիզբ նշող Կաղանդի տօնը:

Կաղանդի ժամանումով, Դեկտեմբեր ամսուան ընթացքին կը ստեղծուի յատկապէս խանդակառ եւ ուրախ տրամադրութիւն: Կաղանդի պատրաստութիւնները ինքնին արդէն երջանկութիւն կը բերեն թէ՝ փոքրերուն, թէ՝ անոնց ծնողներուն: Սակայն ի՞նչ է ճիշդ երջանկութեան իմաստը: Ինչպէս եւ ինչո՞վ մարդ կ'երջանկանայ: Ի՞նչ ձեւով կը մեկնաբանուի «երջանկութիւն» կոչուող մարդկային զգացումը:

Մեր կեանքի բազմաթիւ այլ երեւոյթներու նման, երջանկութիւնն ալ անհամար բացատրութիւններ, սահմանումներ եւ մեկնաբանութիւններ ստացող երեւոյթ մըն է: Ան ամբողջութեամբ անշօշափելի հասկացողութիւն մըն է, որ չի համակերպիր այլ քննելի եւ կշռելի հիւթեր սահմանելու օրէնքներուն: Ան ներքին ապրում մը ըլլալուն պատճառաւ կը վերաբերի մարդ արարածի հոգիին եւ ներաշխարհին եւ անոր մեկնաբանութիւնը կը մնայ զուտ ենթակայական: Կարելի է նոյնիսկ ըսել թերեւս թէ որքան մարդեր կան նոյնքան ալ՝ երջանկութեան տրուող սահմանումներ:

Մեզմէ իւրաքանչիւրը տարբեր ձեւով երջանիկ կը զգայ ինքն իրեն եւ տարբեր պատճառներով: Ոմանց համար, յատակ է թէ

հիւթեղէն սեփականութիւնը երջանկութեան մեծ աղբիւր կը նկատուի: Ուրիշներու համար, առողջութիւնը, բախտաւորութիւնը, խաղաղութիւնը բաւարար են երջանկութիւն ստեղծելու համար: Մանուկներուն մօտ, նուէրները բաւարար են, իսկ ծնողներուն համար՝ գործի յաջողութիւնը: Նիւթեղէն բխող երջանկութեան հաւատացողները յետամնաց եւ հինաւուրց կը նկատեն հոգեւոր երջանկութեան ձգտողները եւ հակառակը, անհիւթեղէն երջանկութեան հետեւորդները, հիւթապաշտ պիտի կոչեն միւսները:

Սակայն ինչպէս միշտ, լաւագոյնը կը կայանայ առողջ հաւասարակշռութեան մէջ: Մարդուն կեանքին մէջ հիւթը շատ կարեւոր է, սակայն՝ ոչ միայն այդ: Հոգեւոր հարստութիւնը զէնք է ուղղակի, սակայն հիւթեղէնին նուազագոյն ապահովութիւնը՝ նոյնքան կենսական: Երկուքն ալ կարեւոր են եւ զիրար ամբողջացնող:

Ասով հանդերձ կարեւոր է ընդունիլ թէ հոգեւոր երջանկութիւնը անկասկած առաւելութիւն մը ունի, որ հիւթեղէնը, ինք, չի կրնար հրամցնել: Մինչ հիւթը անցողակի է ու ենթակայ՝ կեանքի աննախատասելի պայմաններու քմայքին, հոգեղէն երջանկութիւնը մարդուն կամքով շահուած ու ներսիդին կուտակուած ըլլալուն շնորհիւ անհասանելի է արտաքինէն եւ առ այդ՝ դժուար խորտակելի: Այս առումով, ան աւելի հաստատուն եւ տոկուն երջանկութիւն մըն է քան հիւթեղէնը: Այս պատճառաւ է որ Կաղանդի առթիւ, փոխանակուող նուէրներու կարգին, մեզմէ իւրաքանչիւրը երջանկութիւն փնտուելու է նաեւ իր զաւկի ժպիտին, ընտանիքի անդամներու գուրգուրանքին, նպատակի մը իրականացման կամ Աստուծոյ շնորհած մէկ այլ բարիքին մէջ: Իսկ եթէ յատկապէս կեդրոնանանք այս վերջինին վրայ, երջանկութիւնը կը դառնայ մարդկային կեանքի ամենէն ձեռնիաս եւ անխորտակելի վիճակներէն մէկը:

Դեկտեմբեր ամսուան տօնացոյց

- Դեկտեմբեր 2: Սուրբ առաքեալներ Թաղէոս եւ Բարթողիմէոս
 Դեկտեմբեր 5: Ս. Արգար Ա. քրիստոնեայ թագաւոր
 Դեկտեմբեր 9: Յղութիւն Ս. Աստուածածնի Աննայէն
 Դեկտեմբեր 16: Ս. Յակոբ Մծբնայ հայրապետ
 Դեկտեմբեր 23: Սուրբեր Դափիթ Մարգարէին եւ Յակոբ Տեաննեղբայր Առաքեալին
 Դեկտեմբեր 25: Ս. Ստեփանոս նախավկայ «նախասարկաւագ եւ առաջին մարտիրոս»
 Դեկտեմբեր 26: Ս. Առաքեալներ Պետրոս եւ Պողոս
 Դեկտեմբեր 28: Որոտման որդիք Ս. Յակոբ Առաքեալ եւ Ս. Յովհաննէս Աւետարամիչ
 Դեկտեմբեր 30: Ս. Բարսեղ Կեսարացի

Դամասկոսի ճամբան

Քրիստոսի համբարձումէն ետք, իր հետեւորդներուն եւ առաքեալներուն դէմ փարիսեցիներու կողմէ տարուած հալածանքներ կատարողներէն ամեննէն խիստ անձնաւորութիւններէն մէկն էր Սողոս անունով հրեայ վրանագործ մը որ ունէր Հռոմէական քաղաքացիութիւն: Հրեայ բարձր կրօնական շրջանակներու կողմէ անոր պարտականութիւն տրուեցաւ մեկնիլ Դամասկոս ձերբակալելու համար քրիստոնեայ հաւատացեալներ ու զանոնք բերել Երուսաղէմ:

Դամասկոսի ճամբուն վրայ
 Սողոս, որ յետագային
 կրուեցաւ Պողոս,
 արժանացաւ Աստուծոյ
 անմիջական յայտնութեան:
 Իրապէս ալ, ճառագայթող
 զօրաւոր լոյսի մը ընդմէջէն,
 Յիսոս երեւեցաւ անոր եւ
 պատուիրեց որ դադրեցնէ իր
 հալածանքները ու դառնայ
 Նոր Կտակարանի քարոզի:
 Պողոս առաքեալ բազմաթիւ
 հրաշքներ գործած է եւ
 հիմնած եկեղեցիներ:

Ծնորիի իր անհամար
 բանաւոր քարոզներուն, գրած
 թուղթներուն, առաքելական
 ճամբորդութիւններուն,
 տեսիլքներուն եւ
 յայտնութիւններուն, ան կը
 նկատուի Քրիստոսի գլխաւոր
 առաքեալը:

Bartolome Esteban Murillo (1618-1682)

Le chemin de Damas

Musée du Prado, Madrid

Ամսուան աշխատակից յօդուածագիրը . . .

Կրօնաբարոյական դաստիարակութիւնը հայ դպրոցէն ներս

Կարօ Նոյուտեան

Նմանակող ոճրագործներու այս դարուն մէջ, մարդակերտումի դժուար աշխատանք մը կ'իյնայ հայ դպրոցներու ուսերուն ընդհանրապէս եւ արեւմտեան այս ափերուն վրայ գտնուող հայ դպրոցներու ուսերուն՝ մասնաւրապէս։ Համաշխարհազնացումը որքան որ նոր հորիզոններ կը բանայ այնքան ալ սահմաններ կը պղտորէ եւ անկայուն վիճակ կը ստեղծէ։ Հակահերոսներ կը յաջողին անմահանալ պատմութեան էջերուն վրայ, մինչ նոր սերունդը, շուարած, զանոնք ենթագիտակցաբար կը հերոսացնէ։ Այսպիսով բարիին ու չարին զատորոշումը կը դառնայ հինցած խաղ մը եւ պատեհապաշտութիւնը կը գրաւէ երկութին ալ տեղը։ Եթէ եղածը իմ հաշուիս կու գայ ուրեմն լաւ է, եթէ ոչ, միայն անտարբերութեանս արժանի է։ Բարոյական կողմնացոյցի բացակայութիւն եւ սնանկութիւն։

Հայուն համար մտահոգութիւնը կրկնակի է։ Ան ոչ միայն քրիստոնեալ պէտք է ըլլայ, այլ նաեւ՝ հայ քրիստոնեալ։ Ան ընդհանրապէս ընկերութեան մէջ յաջող անհատ դառնալու ճնշումին ենթարկուելէ անջատ, նաեւ կը գտնուի արժանապատութեամբ իր հայութիւնը ապրելու ճնշումին տակ եւ յաճախ առօրեայ հետքին մէջ կը մոռնայ «յաջող» բառին սահմանումը։ Եթէ ընտանիքը, եկեղեցին եւ դաստիարակը չեն կրցած կերտել մարդը իր մէջ, պատերազմին արդիւնքը արդէն իսկ վճռուած է։ Ան արդէն ինկած է նիւթապաշտութեան ճիրաններուն մէջ։ Յաջողութիւնը իրեն համար կը նշանակէ ուրիշ բան։

Հակառակ բոլոր այս թակարդներուն կը հաւատանք որ հայ քրիստոնեալ հաւատքը եւ հայ եկեղեցին այս բոլոր մտահոգութիւնները գործնականապէս փարատելու ուժականութիւնն ունին ապագայ հայ սերունդներու բարոյական առողջ զարգացման ի խնդիր։

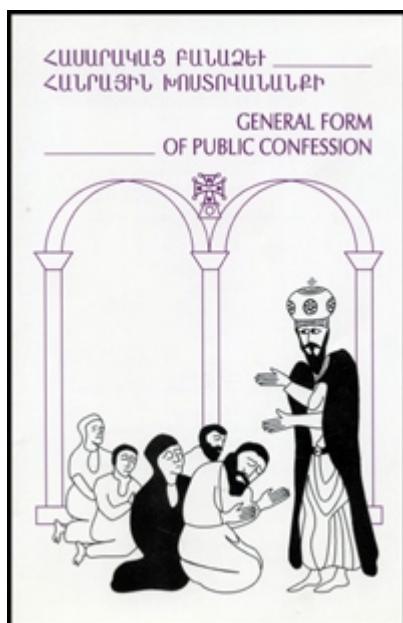
Այսօրուան ընկերութեան մէջ եկեղեցւոյ եւ դպրոցի շալակներուն կը մնայ մեր զաւակներուն բարոյական ողնայար տալու հիմնական այդ պատասխանատութիւնը։

Եկեղեցւոյ խորհուրդները

Մաշտոցի Արձագանգի անցեալ թիւով մենք տեսանք թէ եկեղեցական եօթ խորհուրդներէն երկրորդն է Դրոշմը որմով կնքուող ենթական կը ստանայ Աստուծոյ կողմէ իրեն պարգևուած Սուրբ Հոգի շնորհքը։ Դեկտեմբեր ամսուան այս թիւով կը ներկայացնենք խորհուրդներէն երրորդը՝ ապաշխարութիւնը։

Ապաշխարել կը նշանակէ զղջումով զգաստօրէն անդրադառնալ մեր գործած մեղքերուն առջեւ, խոստովանիլ այդ մեղքերը Աստուծոյ, եւ թողութիւն խնդրել Անկէ։

Մեղքը, որ յանցագործութիւն է, մարդը կը հեռացնէ Աստուծմէ ու ան կը կորսնցնէ Անոր պարգեւած շնորհները, ինչպէս խղճի հանգստութիւնը։ Վերագտնելու համար Աստուծոյ հետ անկեղծ այս կապը եւ արժանանալու համար Անոր Շերումին, մեղաւոր անձը կը դիմէ ապաշխարութեան։

7 Մահացու Մեղքերը

Հպարտութիւն, Նախանձ, Բարկութիւն,
Ծովութիւն, Ագահութիւն, Որկրամոլութիւն,
Բղջախոհութիւն

Գիտէի՞ր թէ . . .

Մկրտութեան եւ Դրոշմի խորհուրդները անկրկնելի են, մինչդեռ Ապաշխարութեան խորհուրդը կը կրկնուի կեանքին մէջ պարբերաբար, որովհետեւ մարդը իր կեանքին մէջ յանձնի կը տկարանայ եւ միշտ ենթակայ է մեղանչելու։

Կեանքի մէջ ամէն մարդ մեղքեր կը գործէ, գիտակցաբար կամ անգիտակցաբար։ Այդ իսկ պատճառաւ իրաքանչիւր քրիստոնեայ պէտք է դարձի գայ, զղջայ իր գործած յանցանքներուն համար, խոստովանի իր մեղքերը ու ապաշխարէ որպէսզի սրբուի իր մեղքերէն։

Ապաշխարութի՞ւն թէ՝ խոստովանութի՞ւն

Ապաշխարութիւնը եկեղեցական խորհուրդ մըն է որովհետեւ ապաշխարողը իր մեղքերուն համար թողութիւն կը ստանայ, կը նորոգուի, կը վերականգնի, եւ ներքին փոփոխութիւն եւ հոգեկան խաղաղութիւն կ'ունենայ։

Սակայն ապաշխարութեան այս հոգեկան վիճակին հասնելու համար, մեր եկեղեցիէն ներս որդեգրուած է ապաշխարութեան խորհուրդը կատարելու շօշափելի ծեւ մը, որ բոլորիս ծանօթ է «խոստովանք» անուան տակ։

Ընդհանրութիւններ ապաշխարութեան մասին

1. Ապաշխարութեան խորհուրդը կը սկսի մեղքի գիտակցումով:
2. Մեղքին գիտակցող անձը պէտք է անկեղծօրէն զղչայ, այլևս չկրկնելու վճռակամութիւնը ունենալ եւ Աստուծոյ խոստովանի ու թողութիւն խնդրէ:
3. Հայ Եկեղեցոյ մէջ ընդհանրապէս խոստովանութիւնը կը կատարուի հաւաքական կերպով ձեռնադրեալ հոգեւորականին առջեւ Ս. Պատարագի ընթացքին:
4. Խոստովանութեան արարողութիւնը ապաշխարութեան խորհուրդին կատարումն է:
5. Օծեալ հոգեւորականը միայն իրաւոնք ունի ապաշխարողին թողութիւն տալու, ինչպէս Յիսուս իր Առաքեալներուն տուաւ այս իշխանութիւնը ըստ Մատթէոս 18.18 ին «... եւ ինչ որ արձակէք երկրի վրայ՝ արձակուած պիտի ըլլայ երկինքի մէջ», եւ Առաքեալներն ալ իրենց կարգին փոխանցեցին իրենց յաշորդող եպիսկոպոսներուն:
6. Խոստովանութեան գացող անձը պէտք է պատրաստ ըլլայ իր մեղքերուն համար որոշ նեղութիւն մը կրելու (ապրելակերպի փոփոխութիւն մը ներմուծելու իր կեանքին մէջ):

Ինչպէ՞ս կը կատարուի խոստովանութիւնը

Հայաստանեայց Եկեղեցիէն ներս խոստովանութիւնը կը կատարուի ընդհանրապէս հաւաքական կերպով:

Պատարագի ընթացքին, ապաշխարել ուզող հաւատացեալները կը մօտենան դէպի դաս, ու հոն ծնրադրելով կ'արտասանեն «Մեղայ Ամենասուրբ Երրորդութեան» զղոսի աղօթքը, որմէ ետք քահանան «Ողորմեսցի քեզ մարդասէրն Աստուծ եւ թողութիւն շնորհեսցէ» աղօթքը արտասանելով, Աստուծոյ անունով իրենց մեղքերէն կ'արձակէ բոլոր ապաշխարողները:

Քահանան այս կը կատարէ իբրեւ հաշտութեան միջնորդ ապաշխարողին եւ Աստուծոյ միջեւ եւ բարեխօս Աստուծոյ Միածին Որդիին մօտ:

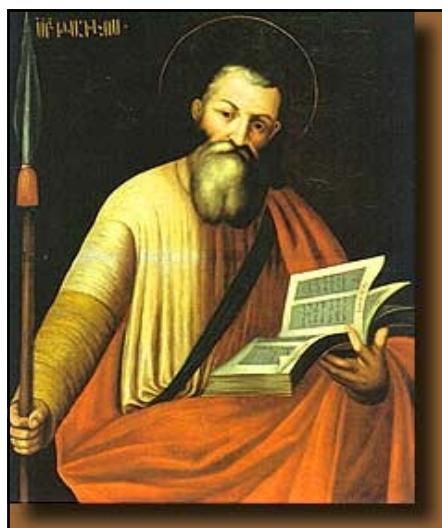

Հայաստանեաց առաքելական Եկեղեցւոյ հախահայրերը

Յիսուս իր յարութեաէն ետք իր աշակերտներուն պատուիրեց երթալ աշխարհի չորս կողմերը եւ քարոզել աւետարանը: Առաքեալները, Յիսուսի պատուէրին համաձայն ցրուեցան աշխարհի ամէն կողմերը ու իրենց քարոզութիւններով քրիստոնեայ Եկեղեցիներ սկսան հաստատել:

Յիսուսի տասներկու առաքեալներէն երկուքը՝ Թադէոս եւ Բարթողիմէոս, Եկան Հայաստան եւ հոն տարածելով Աւետարանի ճշմարտութեան լոյսը, հաստատեցին Հպատանեաց առաքելական Սուրբ Եկեղեցին:

Թադէոս առաքեալի մասին . . .

Սուրբ Գիրքին մէջ, Թադէոս առաքեալ կը յիշուի նաեւ Ղերենս անուան տակ: Ան Հայաստան այցելած ու հոն քրիստոնեութիւն քարոզած առաջին առաքեալն է: Անոր գործունէութեան գլխաւոր կեդրոնը կը նկատուի Վասպուրական նահանգի Արտազ գաւառը, ուր հաստատուած էր Սանատրուկ թագաւորի պալատը:

Առաքեալի ամենէն մոլենանդ թշնամին հանդիսացաւ Սանատրուկ թագաւորը, որ տեսնելով իր ժողովուրդին, պալատականներուն եւ նոյնիսկ ի՞ր իսկ աղջկան քրիստոնէական հաւատք ընդունիլը, մահուան դատապարտեց թէ՛ առաքեալը, թէ ի՞ր իսկ դուստրը:

Թադէոս առաքեալ Հայաստան բերած է այն գեղարդը որմով, ըստ աւանդութեան, խոցուած է խաչուած Քրիստոսի կողը:

Բարթողիմէոս առաքեալի մասին . . .

Յովհաննէսի Աւետարանին մէջ, Բարթողիմէոս առաքեալ կը յիշատակուի Նաթանայէլ անուան տակ: Յիսուս, վկայելով անոր մասին կ'ըսէ. «Ահաւասիկ ճշմարիտ իսրայելացի մը որուն մէջ նենգութիւն չկայ»:

Սուրբ Բարթողիմէոս իր քարոզութեան ճամբով հասաւ Հայաստան եւ առաջին հերթին մտաւ Սիւնեաց նահանգ: Անոր քարոզութեան գլխաւոր վայրերէն մէկն էր Գողթն գաւառը ուր առաքեալի ձեռքով կառուցուած է Տեանընդառաջ Եկեղեցին: Առաքեալը անցաւ նաեւ Արտաշատ քաղաք: Հոն է, որ ան հանդիպեցաւ Թադէոս առաքեալի:

Կ'ըսուի թէ Սուրբ Բարթողիմէոս Հայաստան բերած է Տիրամօր սրբապատկերը եւ Անձեւացեաց գաւառին մէջ, Անարիտ դիցութիի մեհեանի նախկին վայրին վրայ հիմնած Սուրբ Աստուածածին Եկեղեցին:

Ասէ Աստուած...

Քրիստոսի յարութենէն քանի մը տարիներ ետք արդէն քրիստոնէութիւնը սկսած էր արմատ նետել Հռոմի մէջ: Պօղոս, որ հեթանոսներուն մէջ քարոզելու առաքելութիւնը տացած էր Աստուածէ, կ'ուզէր երթալ նաև Հռոմ եւ մինչեւ Սպանիա: Այս ճամբորդութիւնը նախապատրաստելու համար, ան նամակ մը կը գրէ Հռոմի քրիստոնեաներուն: Նամակին նիմնական նպատակն է քացայտել հաւատքին եւ շնորհին դերը քրիստոնեաց մարդու կեանքին մէջ:

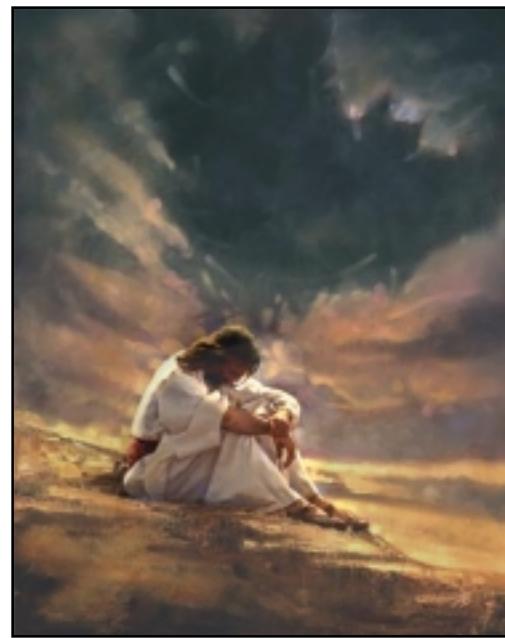
**Մարդոց յանցանքը
Հռոմայեցիներուն 1.18-25**

Բայց Աստուածոյ բարկութիւնը երկինքէն պիտի յայտնուի մարդոց անհաւատութեան եւ անիրաւութեան համար, որոնց անիրաւութիւնը թոյլ չի տար որ ճշմարտութիւնը երեւան գալ: Որովհետեւ Աստուածոյ մասին ինչ որ կարելի է գիտնալ գիտեն արդէն, քանի Աստուած ինք յայտնեց անոնց:

Արդարեւ, աշխարհի ստեղծումէն ի վեր ստեղծագործութեան ընդմէջէն կ'իմացուին ու կը տեսնուին Աստուածոյ աներեւոյթ յատկանիշները, այսինքն՝ մշտնշենաւոր գօրութիւնը եւ անոր աստուածութիւնը. Եւ ասիկա՝ որպէսզի մարդիկ ունէ արդարացում չունենան: Որովհետեւ զԱստուած ճանշնալով հանդերձ իբրեւ Աստուած չփառաւորեցին եւ շնորհակալ չեղան, այլ՝ անհնեթեթ խորհուրդներ ունեցան, որով իրենց միտքը անմտութեամբ խաւարեցաւ: Իրենք զիրենք իմաստուն համարելով՝ յիմարացան եւ անմահ Աստուածոյ փառքը յատկացուցին մահկանացու մարդոց, թոշուներու, չորքոտատիներու եւ սողուներու հմանութիւնը եղող պատկերներու: Այս պատճառով ալ Աստուած թոյլ տուաւ որ իրենց սրտի ցանկութիւններով պղծութեան յանձնուին եւ իրենք իրենց մարմինը անպատուեն, քանի որ Աստուածոյ վերաբերմամբ ճշմարտութեան փոխարէն ստութիւնը նախընտրեցին, արարածներուն յարգանք ընձայեցին եւ զանոնք պաշտեցին, փոխանակ արարիչը պաշտելու որ օրինեալ է յափտեան. ամէն:

**Արդարացած եւ հաշտուած ենք
Աստուածոյ հետ
Հռոմայեցիներուն 5.1-5**

Հիմա որ ա՛լ հաւատքով արդարացած ենք, մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի միջոցաւ հաշտուած ենք Աստուածոյ հետ: Քրիստոս ինք մեզի համար կարելի դարձուց հաւատքով հասնիլ այն շնորհին, որոն մէջ կ'ապրինք հիմա եւ կը պարծենանք Աստուածոյ փառքին արժանանալու յոյսով: Եւ ոչ միայն այսքան. այլ տակաւին կը պարծենանք նաև մեր նեղութեանց մէջ, գիտնալով որ նեղութիւնները մեզի համբերութիւն կու տան, համբերութիւնը՝ տոկունութիւն, տոկունութիւնը՝ յոյս, իսկ յոյսը երբեք ամօթով չի ձգեր, որովհետեւ Աստուածոյ սէրը տեղ գտած է մեր սիրտերուն մէջ՝ մեզի տրուած Սուրբ Հոգիին միջոցաւ:

Թագաւոր, մարգարէ՞ թէ՝ սաղմոսագիր

Մեզմէ քիչեր կան որոնք չեն լսած «Սաղմոս» բառը եւ չեն գիտեր անոր ինչ ըլլալը:

Արդարեւ, սաղմոսները օրիներգներ, աղօթքներ եւ զանազան այլ կերպի քերթուածներ են, որոնք կ'արտայալտեն Աստուծոյ հանդէա խոր հաւատք եւ սէր: Հին կտակարանի գրքերէն Սաղմոսներու գիրքը կը համախմբէ 150 Սաղմոսներ, որոնցմէ 73-ը աւանդաբար կապուած են Խրայէլի Դաւիթ թագաւորին:

Այս Դեկտեմբեր ամսուան 23-րդ օրը, Հայաստանեաց Եկեղեցին կը յիշատակէ անունը սաղմոսագիր Դաւիթ թագաւորին որ նաև ընդունուած է իբր մարգարէ:

Ո՞վ է Դաւիթ

Դաւիթ Խրայէլի երկրորդ եւ մեծագոյն թագաւորն էր: Ան զաւակն էր Յէսսէի, ծնած Բեթլէհէմ 1085 թուականին նախքան Քրիստոս:

Իբրեւ թագաւոր յաջորդեց Սաւուդին ու նշանաւոր եղաւ իր բարձր աստիճանի իմացութեամբ եւ հանճարով: Իր գործած զանազան ոճիրներով եւ մեղքերով հանդերձ, ան կը յիշուի իր առաքինի վարքին համար եւ պատմութեան մէջ անցած է իբր առատաձեռն, ուղղամիտ, արի եւ յարատեսող թագաւոր:

Իսկ իբր աստուածապաշտ, ան ճանչցուած է իր խոր եւ շերմեռանդ հաւատքով:

Երաժշտութեան եւ պաշտամունքի հանդէա իր ունեցած սիրոյն շնորհիւ ան կը նկատուի ըլլալ Խրայէլի ամենէն ծանօթ սաղմոսագիրը:

Դաւիթ՝ Տիրոջ ընտրեալը

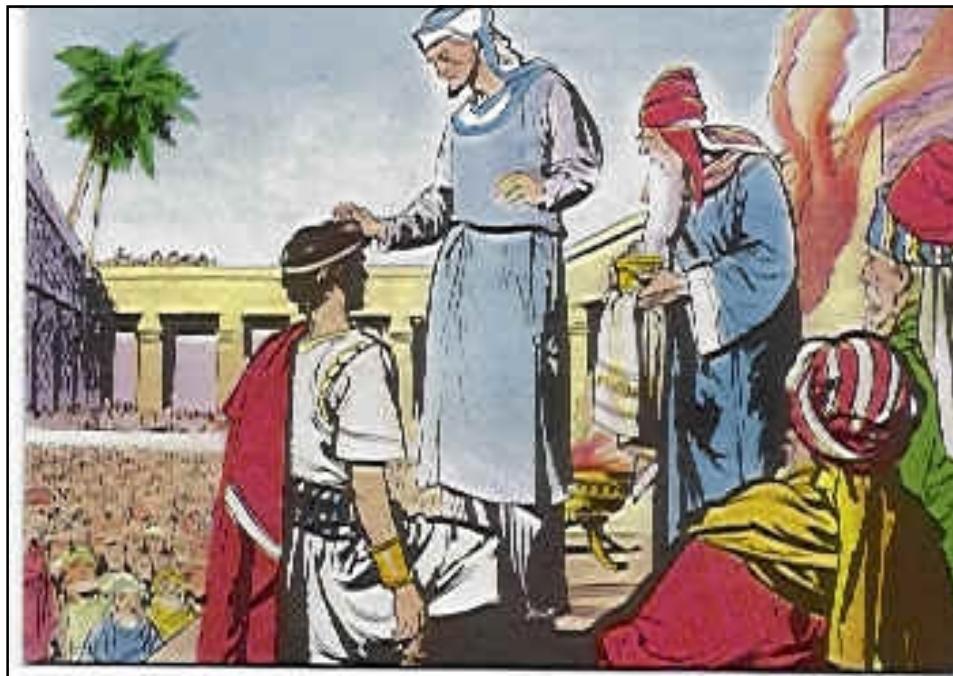
Ա. Թագաւորաց 16

Տէրը՝ Սատուղը Խարայէլի թագաւոր նշանակելուն համար զղաց: Ան ըսաւ Սամուէլի. «Ես Սատուղը զրկած եմ Խարայէլի թագաւորութեան: Ծիշ մը իւղ ա՛ն, եկո՛ր, քեզ Բեթլէհիմ՝ դրկեմ, Յեսսէի քով, որովհետեւ անոր որդիներէն մէկը թագաւոր ընտրած եմ»:

Բեթլէհիմ քաղաքի ծերերը դիմաւորեցին Սամուէլը եւ հարցուցին թէ ի՞նչ նպատակով եկած է: Սամուէլ ըսաւ թէ Տիրոջ զոհ մատուցանելու եկած է: Ան Յեսսէն եւ անոր որդիները զոհաբերութեան հրափրեց: Երբ անոնք եկան, Սամուէլ, Եղիազարը՝ Յեսսէի մեծ որդին տեսնելով, ըսաւ. «Իրաւ որ Տէրոջ ընտրած արքան այս է»: Տէրը ըսաւ Սամուէլի. « Անոր տեսքին մի՛ նայիր, ո՛չ ալ հասակին բարձրութեան, որովհետեւ ան իմ ընտրեալս չէ»:

Յեսսէ կանչեց իր միւս որդիները եւ անոնք տողանցեցին Սամուէլի առջեւ: Սամուէլ տեսնելով Յեսսէի միւս որդիները, հարցուց անոր. «Միայն ասո՞նք են քու որդիներդ»: Յեսսէ պատախանեց. «Վիոքրիկ տղայ մըն ալ ունիմ որ ոչխար կ'արածէ»: Սամուէլ ըսաւ. « Մարդ դրկէ եւ բերել տուր զայն»:

Տղան եկաւ: Ան խարտեաշ էր, սիրուն աշքերով ու Տիրոջ համար գեղեցիկ տեսքով: Տէրը ըսաւ Սամուէլի. «Ե՛լ, օծէ՛ Դաւիթը, որովհետեւ այս է իմ ընտրած»: Սամուէլ վերցուց իւղով լեցուն շիշը եւ օծեց Դաւիթը: Այդ օրուընէ ետք, Տիրոջ հոգին զօրացուց Դաւիթը:

Դաւիթի սաղմոսներէն, Սաղմոս 8 ը

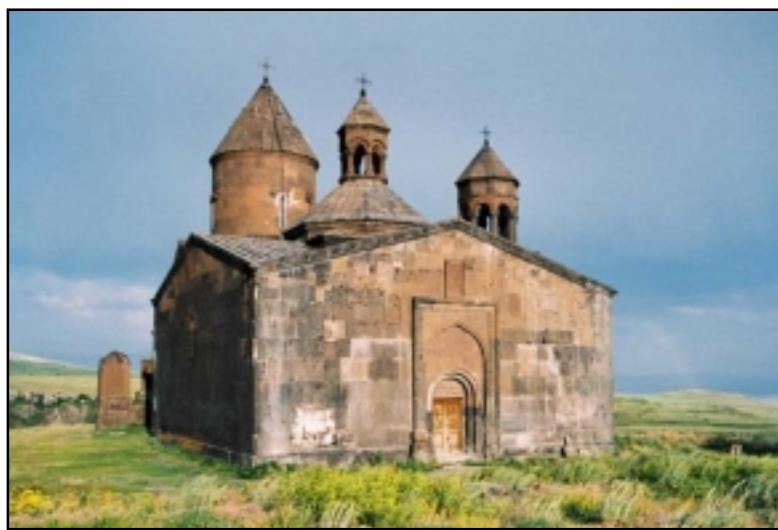
**Աստուծոյ իհառքը
Եւ մարդուն տրուած պատիւը**

**Ո՞վ Տէր, մեր Տէրը,
Ի՞նչ իհառահեղ է անունդ ամբողջ աշխարհի վրայ:**

Փառքդ աւելի բարձր է՝ քան երկինքը.
բայց դուն մանուկներուն ու ծծկեր երեխաներուն բերնով
գովեստդ հիսեցիր քեզի հակառակողներուն դիմաց,
որպէսզի լուսթեան մատնես
թշնամիներդ եւ հակառակորդներդ:
Երբ կը դիտեմ երկինքդ, մատներուդ գործը,
Կը դիտեմ լուսինը եւ աստղերը, որ դուն հաստատեցիր,
Կը մտածեմ. – Ի՞նչ է մարդը, որ կը յիշես զայն,
Մարդ արարածը ի՞նչ է որ հոգածութիւն ցոյց կու տաս անոր:
Զայն քիչ մը վար դասեցիր քեզմէ,
իհառքով ու պատուով զայն պսակեցիր.
քու բոլոր ստեղծածներուդ վերակացու կարգեցիր զայն,
անոր իշխանութեան ենթարկեցիր ամէն ինչ,
հօտերն ու արշաուները, նաեւ բոլոր վայրի անասունները,
երկինքի թոշուններն ու ծովուն ծուկերը,
եւ ծովերուն մէջ լողացող բոլոր Էակները:

**Ո՞վ Տէր, մեր Տէրը,
Ի՞նչ իհառահեղ է անունդ ամբողջ աշխարհի վրայ:**

Սաղմոսավանք

Սաղմոսավանի Սաղմոսավանքը, 13-րդ դար

Սաղմոսավանքը կը գտնուի
Հայաստանի Արագածոտնի մարզի
սահմաններէն ներս: Սաղմոսավան
գիւղէն ներս կառուցուած այս վանքը
եղած է միջնադարեան Հայաստանի
հոգեւոր կեդրոններէն մէկը:
Շինուած է Տուֆէ եւ անոր
ամենահին յուշարձանն է Սուլբ Սիոն
եկեղեցին, կառուցուած Վաչէ
Վաշուտեան իշխանի հրամանով,
1215 թուականին: Համալիրին մաս
կը կազմէ նաեւ Սուլբ Աստուածածին
եկեղեցին:

Տուր ինծի . . .

Տուր ինծի իմաստութիւնը, Տէր, որ կարենամ գնահատել իմ կեանքի վայրկեանները, գեղեցկութիւնն իմ զգայարանքներուն, ժպիտը մանկան, շողն իմաստութեան:

Տուր ինձ շնորհը, Տէր, որ կարենամ լսել թեւաբախումը հրեշտակներուն իմ հոգիին մէջ, իմ տան ու ճամբաններուն վրայ:

Եթէ յանկարծ այդ շողերուն դէմ փակուին իր հոգիին պատուհանները, երբ ըլլայ խաւար, այն ատեն իմ հոգին կրնայ նորէն սատանաններու եւ դեւերու բնակավայր դառնալ, որովհետեւ անոնք մեզի հետ կ'ապրին ու մենք չենք տեսներ:

Այն ատեն հրեշտակներու թեւերուն փոխարէն, իմ մէջս պիտի լսեմ դիւային քրքիչը, սպաննելու, ատելու, զրայարտելու, նախանձելու եւ իմ եղկելի գոյութիւնը մինչեւ գերեզման քաշկըռոտելու:

Այն ատեն ատելութիւններով պիտի մտնեմ անկողին ու իմ երազները նաշխուն պիտի հեռանան ի սպառ, կախարդական թռչունին պէս:

Երբ արթննամ, այն ատեն պիտի չտեսնեմ այն արեւը որ կ'իյնար պատուհանիս ու ձեռքիս վրայ:

Եթէ անկողին երթամ, Տէր, առանց իմ թշնամիս ներելու, այն ատեն կը հաւատամ որ հիւանդ է իմ մարմինը ու շուքի մը պէս, դեւն է սողոսկեր իմ հոգիին մէջ:

Օգնէ՛ ինծի, Տէր, որ չփակուին պատուհաններն իմ հոգիին: Տուր ինձ իմաստութիւնը որ Քեզ զգամ, տեսնեմ Քեզ քու բոլոր ստեղծագործութիւններուն մէջ: Տեսնեմ Քեզ ծառին, ծաղիկին, մարդուն ու անբանին մէջ:

Այն ատեն պիտի խօսիս ինծի հետ, Տէր, ու ես իմ մարմնիս մէջէն պիտի լսեմ Քու ձայնը:

*Համաստեղ
Աղօթարան
Պէյրութ 1957*

Աստուածաշունչը մանուկներու համար Ո՞վ է մեծը

Կափառառամի ճամբուն վրայ, Յիսուսի աշակերտները կը վիճէին գիտնալու համար թէ ո՞վ էր իրենց մէջ ամենէն մեծը եւ ամենէն կարեւորը:

«Ես եմ».

«Ոչ ես եմ» կը կրկնէին անոնք:

Եթք տուն մտան, Յիսուս հարցուց անոնց.

«Ի՞նչ բանի մասին կը վիճաբանեիք ճամբու ընթացքին»:

Աշակերտները լուռ մնացին եւ չպատասխանեցին հարցումին:

Ուրեմն Յիսուս նստաւ, իր շուրջ հաւաքեց 12 աշակերտները եւ ըստ անոնց.

«Եթէ մէկը կ'ուզէ առաջինն ու ամէնէն կարեւորը ըլլալ թող բոլորին վերջինը եւ բոլորին սպասաւորը ըլլայ»:

Այդ վայրին մօտերը փոքրիկներ կը խաղային. Յիսուս կանչեց անոնցմէ մէկը, գրկեց զինք եւ ըսաւ.

«Ով որ այսպիսի փոքրիկ մը ընդունի՝ զիս ընդունած կ'ըլլայ,
եւ ով որ զիս կ'ընդունի՝ իմ երկնաւոր Հայրս ընդունած կ'ըլլայ:

Այս դէպքէն ետք աշակերտները ամչցան ու ալ չվիճաբանեցան: Անոնք սորվեցան ինչպէս իրաւ մեծ եւ արժանի աշակերտներ ըլլալ:

Յիսուս կ'ուզէր բացատրել իր աշակերտներուն որ Աստուծոյ հետեւելու համար պէտք չկայ պատասխանառու կամ կարեւոր անձ ըլլալ, այլ պէտք է լաւագոյնը ընելով, համեստ ու բարի ըլլալով ներկայանալ անոր առջեւ:

Ինչո՞ւ
աշակերտները
չպատասխանեցին
Յիսուսին:

Որովհետեւ անոնք
գիտէին որ իրենց
վէճը անհմաստ
նիւթի մը շուրջ էր:

Ինչո՞ւ Յիսուս
մանուկ մը գրկեց ու
ընդունեց իր մօտ:

Այդ ժամանակին
փոքրերը մեծերուն
բնաւ չէին
մօտենար: Այս
պատմութեան մէջ,
Յիսուս փոքրիկին
տեղ տուաւ
մեծերուն մէջ ցոյց
տալու համար թէ
փոքրիկները
նոյնքան կարեւոր
են որքան մեծերը:

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

է	թ	դ	ա	բ	զ	ը	ե	գ
ը	գ	թ	թ	ե	է	ա	զ	դ
ե	ա	զ	դ	գ	ը	է	թ	թ
թ	դ	գ	ը	ա	բ	ե	է	զ
ա	զ	ե	գ	է	թ	բ	դ	ը
թ	է	ը	զ	դ	ե	գ	ա	
գ	թ	թ	ե	զ	ա	դ	ը	է
զ	ե	է	թ	ը	դ	թ	գ	ա
դ	ը	ա	է	թ	գ	զ	թ	ե

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն
լուծումը

թ	թ	ը	գ		ե	դ	զ	ա
	ա	է		թ	թ		ը	
	ե	գ		ը	դ	է		թ
գ		ե	ը		թ	ա	դ	է
	ը		է	թ		ե		զ
է	զ	ա		դ	գ	թ		
ը		թ	թ	ե		զ		գ
	գ		դ		զ	ը	է	
ա	է	զ	թ	գ		թ	ե	դ

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, թ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իրաքանչիւր գիր իրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

Ո՞ր է ճիշդ պատասխանը Նոյեմբեր ամսուան պատասխանները

Մանկապարտէզի անկիւն

Կ'իրիկնանար, Արձակէ՛, գտնեն, ամայի,
ուտելիքը, հաց, ձուկ, քաւականաչափ

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. ա. Ս. Յովհաննէս, Պոկերան

Հայրապետ

2. գ. Նոյեմբեր 11

3. Պոկերան

4. գ. Հրեշտակներու մասին

5. ա. Մկրտութիւն

6. թ. Դրոշմ

7. Միտուն

8. գ. Աղաւնի

9. դ. 1 տաղանդ ունեցողը

10. բարի գործեր ընելու համար:

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. դ. Ամենայն Սրբոց

2. ա. Նոյեմբեր 2

3. «Պոկի» բերան, գեղեցիկ լեզու ունեցող

4. Դեսպան կամ Պատգամաւոր

5. թ. Դրոշմ

6. Կճիք

7. Կնքեալ, Օծեալ

8. գ. Աղաւնի

9. Ծակատը, Սչքերը, Ականջները, Քիթը,

Բերանը, Զեռքերը, Սիրտը «կործքը»,

Կոնակը, Ոտքերը

10. որթատունկը, մշակն

Երկրորդականի անկիւն

1. գ. Հոկտեմբեր 31 ին յաջորդող Շաբաթօրը:

2. դ. Դ.

3. Կոստանդնուպոլսոյ

4. Յորդանան

5. Լսել

6. Կեանքէ, կեանք

7. Յախտենական կեանք

8. բոլորը դաւանակից են Ասորի, Հապէշ, Հնդիկ մալապար, Ղատի

9. Յակոբոս Առաքեալի նամակը

10. դ. 7

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Նոյեմբեր ամսուան մասնակցողները

Սուրբ Յակոբ Կիրակօնօրեալ Դպրոց

Մանկապարտէզ

Սեւակ Թեհինեան, Տանիէլ Տօնապետեան,
Լորա Տօնապետեան, Լիլի Չինչինեան,
Ալիս Մելեքեան, Սահակ Մելեքեան,
Քրիստինա Ակրեան, Յակոբ Քեպթանճեան,
Անդրամիկ Նասոյեան, Աննա Թիւթիւնճեան
Անսխալ պատասխանողներ
Ցոլեր Անթեպեան, Սելենա Կարապետեան,
Նախակրթարան Ա.Բ. Գ. անկիւն
Փաթիլ Կարապետեան, Քրիստոֆըր
Արմութլու, Նշան Կիրակոսեան, Սեւակ
Դաւիթեան, Շօնաթան Զարֆանեան, Ալիք
Գապաքեան, Դանիէլ Ակրեան, Միներ
Պանքեան, Կլորիա Կարապետեան,
Թաթիանա Քեհինայեան, Խշխշեան Արշակ,
Խշխշեան Ռիթա, Շեսիքա Մաթոսեան,
Կրէս Նարեկեան, Կարինէ Կարապետեան,
Արազ Քէպթանճեան, Ռիթա Մամիրոյեան,
Սերժ Դաւիթեան, Նանար Եագուպեան:
Անսխալ պատասխանողներ
Սեւակ Պապիկեան, Արին Անթեպեան, Հրակ
Քիւփելեան, Քարինա Քիւփելեան:

Նախակրթարան Դ.Ե.Զ. անկիւն

Գէորգ Պուիքեան, Զոհրապ Կարապետեան,
Ալեք Կարապետեան, Միներ Մաթոսեան,
Սեւան Մելեքեան, Քրիստոֆըր Նազարեան,
Թամար Թիւթիւնճեան, Նանոր Քիւփելեան,
Ռոզալին Չինչինեան, Հրայր Մաթոսեան,
Ներսէս Նասոյեան, Մարիա Դանիէլեան
Անսխալ պատասխանողներ
Առէն Պապիկեան, Դալար Գիւպթանճեան,
Շէք Զարֆանեան, Լորի Չինչինեան,
Կասիա Արմութլու

Սուրբ Յակոբ Ազգային Վարժարան
Վարդգէս Եւ Աստղիկ Սարաֆեան
Նախակրթարանի Ե. դասարանի
աշակերտներ

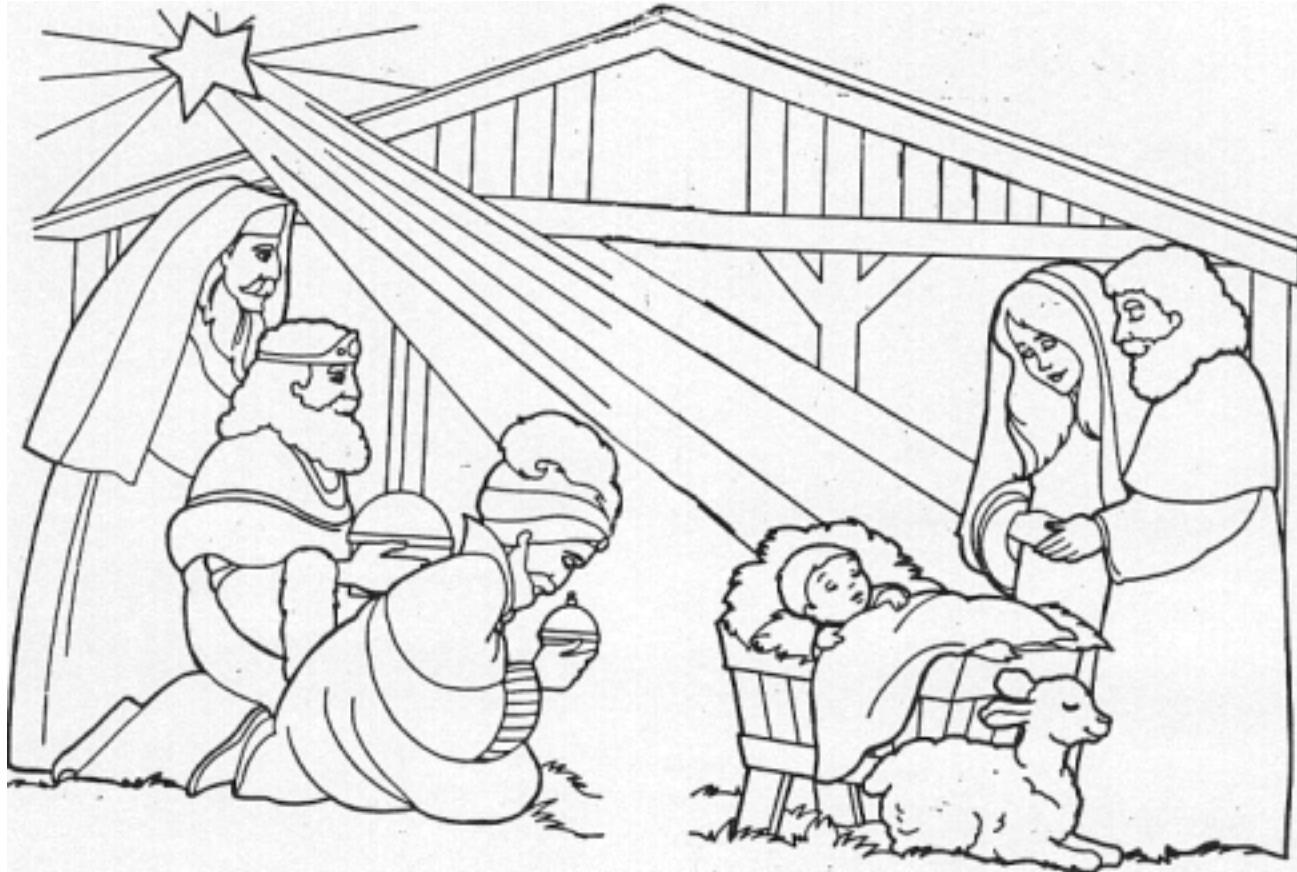
Մասնակցողներ
Սերոբ Թաշճեան
Անուշ Ներսէսեան
Արեգ Համբարձումեան
Լեօնարտօ Թորոսեան
Նելլի Օհաննէսեան
Ժագ-Սիօն Գասպարեան
Զրիս Զաքըճեան
Գարին Մարգարեան
Էլի Գույումճեան
Յովսէփ Կիւլեան
Դուին Տօնապետեան
Երիք Գասարճեան
Դալար Գիւպթանճեան
Աբրահամ Թանուսեան
Ալիք Կարապետեան
Անդրանիկ Պաղտասարեան
Անսխալ պատասխանողներ

Դաւիթ Աթոլիկեան
Սեւակ Թաշճեան
Գրիգոր Պալապանեան
Տիրան Ամիկեան
Արի Վարժապետեան
Արի Թորոսեան
Շանթալ Թորոսեան
Առէն Պապիկեան
Ճորժ Գալլողլեան
Սարին Պէզճեան
Թալի Բակլայեան

Երկրորդականի անկիւն

Յովիկ Կարապետեան, Թամար Պուիքեան,
Քրիստին Կարապետեան, Գօգօ
Մաթոսեան, Անի Մելեքեան, Արի
Միրզայեան, Լորա Սարիմանուկեան,
Սեդրակ Մամիրոյեան, Արման Նարեկեան

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտէզի անկիւն**

Ամբողջացո՞ւր «Ղուկաս 2.8-14»

Հովհաններ, խաղաղութիւն, Փրկիչը, խանձարուրով, հաճութիւն,
հրեշտակը, աւետիս, Օծեալ

Այնտեղ, դաշտերուն մէջ ----- կային, որոնք գիշերով իրենց հօտերուն
պահակութիւն կ'ընէին: Տիրոջ ----- անոնց երեւցաւ եւ Տիրոջ փառքը
լոյսի պէս անոնց վրայ ծագեցաւ: Հովհանները սաստիկ վախցան. հրեշտակը ըսաւ
անոնց.

- Մի՛ վախնաք, ձեզի ----- մը պիտի տամ, որ ամբողջ ժողովուրդին մեծ
ուրախութիւն պիտի պատճառէ: Այսօր, Դաւիթի քաղաքին մէջ ձեր -----
ծնաւ, որ ----- Տէրն է: Հետեւեալը ապացոյց ըլլայ ձեզի... հոն
մանուկ մը պիտի գտնէք՝ ----- փաթթուած եւ մսուրի մէջ դրուած:
Եւ յանկարծ այդ հրեշտակին միացաւ երկնաւոր զօրքերու բազմութիւն մը, որ
կ'օրինաբանէր զԱստուած, ըսելով.

«Բարձունքներուն մէջ Աստուծոյ փա՛ռք, ----- երկրի վրայ
եւ մարդոց միշեւ ----- »

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

- 1.- Ո՞ր սուրբին տօնը պիտի տօնենք
այս տարի Դեկտեմբեր 16 ին:
ա.- Ս. Թաղէոս եւ Բարթողիմէոս
բ.- Ս. Ստեփանոս նախավկայ
գ.- Ս. Պետրոս եւ Պօղոս
դ.- Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ

- 2.- Այս տարի ե՞րբ պիտի տօնենք Ս.
Ստեփանոս նախավկային տօնը:
ա.-Դեկտեմբեր 25
բ.- Դեկտեմբեր 27
գ.- Դեկտեմբեր 28
դ.- Դեկտեմբեր 29

- 3.- Ս. Պօղոս Առաքեալ
Քրիստոնեայ ըլլալէն առաջ ի՞նչ կը
կոչուէր:
ա.- Պետրոս
բ.- Յակոբ
գ.- Սողոս
դ.- Նաթանայէլ

- 4.- Սողոս ի՞նչ արհեստ ունէր:
ա.- Հողագործ էր
բ.- Զենորս էր
գ.- Հովիւ էր
դ.- Վրանագործ էր

- 5.- Յիսուս ո՞ր քաղաքի ճամբուն
վրայ երեւցաւ Սողոսի:
ա.- Հալէա
բ.- Պէյրութ
գ.- Դամասկոս
դ.- Նազարէթ

- 6.- Թո՛ւե այն մահացու մեղքը որ
«Ծ» գիրով կը սկսի:

Ծ-----

- 7.- Յիսուսի 12 Առաքեալներէն
որո՞նք Հայաստան եկան: Գրէ՝
ժամանակագրական շարքով:

Նախ՝ Ս.	-----	Առաքեալ
յետոյ՝ Ս.	-----	Առաքեալ

- 8.- Աստուածաշունչը կազմող
գիրքերէն ո՞ր մէկը ամենէն երկարն է:

- ա.-Սաղմոսներու Գիրքը
բ.- Առակներու Գիրքը
գ.- Մաթէոսի Աւետարանը
դ.- Ղուկասի Աւետարանը

- 9.- Դափիթ թագաւոր
Աստուածաշունչի ո՞ր գիրքին մէկ
մասը գրեց:

- ա.-Սաղմոսներու
բ.- Առակներու
գ.- Մաթէոսի Աւետարան
դ.- Ղուկասի Աւետարան

- 10.- Հստ 15-18 էջերուն մէջ
ներկայացուած պատմութեան ըստ
Յիսուսի ո՞վ է մեծը:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. Եւ Զ. Դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞վ էր առաջին սարկաւագը:

ա.- Ս. Թադէոս

բ.- Ս. Ստեփանոս նախավկայ

գ.- Ս. Պետրոս

դ.- Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ

2.- Մեր դպրոցին անունը ո՞ր սուրբին անունով է:

ա.- Ս. Յակոբ Մծբնայ հայրապետ

բ.- Ս. Յակոբ Տեառնեղբայր

Առաքեալ

գ.- Որոտման որդի Ս. Յակոբ

դ.- Որոտման որդի Ս. Յովհաննէս

3.- Ս. Պօղոս Առաքեալ Յիսուսի 12

Առաքեալներէն մէ՞կն էր:

ա.- Այս

բ.- Ոչ

4.- Այս գիրքերէն որո՞ն մէջ կրնանք կարդալ Պօղոսի մասին:

ա.- Մաթէոսի Աւետարան

բ.- Ղուկասի Աւետարան

գ.- Մարկոսի Աւետարան

դ.- Առաքեալներուն գործերը

5.- Պատարագի ընթացքին երբ

խոստովանահայր քահանան կ'ըսէ

«Ողորմեսցի քեզ մարդասէրն

Աստուած եւ թողովթիւն շնորհեսցէ...»

ո՞ր խորհուրդն է որ կը կատարուի

ա.- Մկրտութիւն

բ.- Դրոշմ

գ.- Ապաշխարութիւն

դ.- Հաղորդութիւն

6.- Պատարագի ընթացքին

կատարուող խոստովանութիւնը մեր եկեղեցւոյ 7 Խորհուրդներէն ո՞րն է:

ա.- Մկրտութիւն

բ.- Դրոշմ

գ.- Ապաշխարութիւն

դ.- Հաղորդութիւն

7.- Ո՞վ Հայաստան բերած է Ս.

Գեղարդը որմով խոցուած էր Յիսուսի կողը խաչափայտին վրայ:

8.- Ս. Բարթողիմէոս Առաքեալը

յիշուած է Մատթէոսի, Մարկոսի եւ Ղուկասի Աւետարաններուն մէջ: Իսկ Յովհաննէսի Աւետարանին մէջ ան կը յիշուի իր երկրորդ անունով: Ի՞նչ է այդ անունը:

9.- 150 Սաղմոսներուն մէջէն վարը

յիշուած 4 էն մէկը ամենակարճն է եւ ուրիշ մը ամենաերկարը: Գտի՛ր զանոնք:

ա.- Սաղմոս 1 -----

բ.- Սաղմոս 23 -----

գ.- Սաղմոս 117 -----

դ.- Սաղմոս 119 -----

10.- Հայաստանի ո՞ր մարզին մէջ կը գտնուի Սաղմոսավանքը:

ա.- Արարատեան մարզ

բ.- Արագածոտնի մարզ

գ.- Սիւնիքի մարզ

դ.- Վայոց Ձորի մարզ

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

1.- Ո՞վ էր Քրիստոսի Նախավկան:

ա.- Ս. Թադէոս

թ.- Ս. Ստեփանոս

գ.- Ս. Պետրոս

դ.- Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ

6.- Մէկ բառով բացատրէ:

զղումով զգաստանալ մեր գործած
մեղքերուն առջեւ, խոստովանիլ այդ
մեղքերը Աստուծոյ եւ թողութիւն
խնդրել Աստուծմէ:

2.- Ս. Թադէոս Առաքեալ թաղուած

է Ս. Թադէի վանքին մէջ: Ներկայս

ո՞ր երկրին մէջ կը գտնուի այս վանքը :

ա.-Հայաստան

թ.- Իրան

գ.- Թուրքիա

դ.- Վրաստան

7.- Մկրտութեան խորհուրդը

նախապայման է Դրոշմի խորհուրդին:

Ո՞ր խորհուրդը նախապայման է

Հաղորդութիւն ստանալու:

3.- Նոր Կտակարանի հետեւեալ

գիրքերէն որո՞նք գրուած են Ս.

Պօղոս Առաքեալի կողմէ:

ա.- Նամակ Հռոմայեցիներուն

թ.- Նամակ Կորնթացիներուն

գ.- Նամակ Թեսաղոնիկեցիներուն

դ.- Նամակ Տիտոսի

8.- Սաղմոսները թուով 150 հատ են:

Գրէ այս սաղմոսներուն հայերէն

թուագրումը ըստ LXX ի:

Օրինակ

Սաղմոս թիւ 1 Ս.

Սաղմոս թիւ 11 ----

Սաղմոս թիւ 119 ----

Սաղմոս թիւ 150 ----

9.- Ամբողջացո՞ւր ըստ Հռոմայեցիս

5.1 ին:

«Հիմա որ ա՛լ հաւատքով

արդարացած ենք, մեր Տիրոջ

----- ----- միջոցաւ

հաշտուած ենք ----- հետ :»

10.- Ո՞ր մարգարէն Դաւիթը

թագաւոր օծեց :

5.- Մէկ բառով բացատրէ:

Կրօնական կամ բարոյական յանցանք,

Աստուծոյ անհնազանդութիւն, Աստուծմէ

հեռացում:

Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայէն

Կիրակնօրեայ Դպրոցը բաց է ամէն Կիրակի
ժամը **10:30 – 1:15**

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար կապ պահել, Տնօրէնին՝ Թորոս
Պապիկեանին հետ

Էմակ : director@sourphagop.org

Հեռ : (514) 956-1277

«ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ի

Աերկայ եւ նախկին թիւնը կը գտնուին նաեւ
համացանցի վրայ:

Այցելեցէ՞ք www.sourphagop.org հասցեն
եւ ընտրեցէ՞ք Պարբերաթերթ բաժանումը:

www.sourphagop.org ը

ընդունած է այցելութիւններ
8,500 եզակի այցելուներէ

www.sourphagop.org ի հաշուեցոյց

	Նոյեմբեր	Հոկտեմբեր	2006
Այցելութիւններ	4,522	3,754	60,343
Եզակի Այցելու	1,426	1,370	8,505
Այցի տեւողութիւն	2:30	2:44	1:39
Երկիրներ	61	62	103
Քաղաքներ	320	269	1,321
Բացուած Գրութիւններ (.pdf)	1,389	1,080	9,920
Մաշտոցի Արձագանգ	973	515	7,160
Զարկեր	29,233	24,063	267,032
Դիտուած Էջեր	7,719	6,240	89,330

Ամբողջական Հաշուեցոյցը կը գտնուի www.sourphagop.org ի
վրայ: